

Prof. dr. hab. inż. dr h.c. Jarosław WOŁEJSZO
Uniwersytet Kaliski
im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego

Warszawa, 10.03.2024r.

RECENZJA ROZPRAWY DOKTORSKIEJ

Mgr Robert OSTASZEWSKI

wykonanej pod kierunkiem

Promotora: **prof. dr hab. Ryszarda JAKUBCZAKA**

Na temat:

UDZIAŁ POLICJI W ZABEZPIECZENIU ZGROMADZEŃ PUBLICZNYCH

1. Wstęp

W naukach o bezpieczeństwie znajdujemy obszar badań dotyczący zabezpieczenia zgromadzeń publicznych, które w życiu społecznym, kulturalnym czy politycznym stanowią ważny element mający bezpośredni wpływ na emocje, przekonania, a także upodobania - przyciągając swoim charakterem często bardzo liczne rzesze osób. Tym samym, podczas różnego rodzaju zgromadzeń publicznych, uczestnicy często wypełniają całe stadiony, hale widowiskowo-sportowe lub inne obiekty użyteczności publicznej o dużej powierzchni. Zgromadzenia publiczne stanowią ważny aspekt życia społecznego i politycznego. Organizacja zgromadzenia publicznego to skomplikowany proces, który wymaga prawidłowego planowania i znajomości obowiązujących przepisów. Na organizatorze spoczywa wiele zadań, poczynając od planowania czasu i miejsca zgromadzenia, a kończąc na często faktycznym pełnieniu roli przewodniczącego podczas wydarzenia. Organizator musi także uwzględnić zakaz organizowania innych

zgromadzeń w tym samym miejscu i czasie oraz zachować wymaganą odległość, czyli nie mniej niż sto metrów od innych zgromadzeń.

Zgromadzenie publiczne powinno dotyczyć kwestii publicznych, takich jak poparcie dla kogoś lub czegoś, protest społeczny, zasygnalizowanie istotnego problemu publicznego, wyrażenie własnych przekonań czy poglądów. Inne zdarzenia, nawet zbliżone do wymienionych powyżej, nie podlegają rygorom ustawy o zgromadzeniach, jeżeli nie mają na celu wspólnego wyrażania stanowiska w sprawach publicznych.

Tematyka prezentowanej dysertacji skupiona jest udziale Policji w zabezpieczeniu zgromadzeń publicznych.

Tytuł rozprawy jednoznacznie sugeruje charakter i podstawowe nurty poznawcze jej problematyki. Odnieść je można do dwóch obszarów, odpowiadających w swych zasadniczych nurtach różnym dyscyplinom naukowym z których jedna mieści się w ścisłym obszarze zainteresowania nauk o bezpieczeństwie, druga zaś wyraźnie łączy się z problematyką prawną.

Problematyka wynikająca z tytułu rozprawy wskazuje też, iż Doktorant musiał sprawnie poruszać się w obszarze filozofii nauki oraz metodologii. Z jednej strony bowiem dociekania Autora koncentrują się wokół poszukiwania tożsamości ontologicznej oraz epistemologiczno-metodologicznej udziału Policji w zapewnieniu bezpieczeństwa osób podczas zgromadzeń publicznych jako nauki, z drugiej zaś dotyczą różnych dziedzin i dyscyplin naukowych oraz ich relacji z bezpieczeństwem w aspekcie jego wielowątkowości. Naturalnie, podjęta problematyka jest niezwykle rozległa poznawczo i wymagała szerokiego spojrzenia na kwestie bezpieczeństwa włącznie z wykorzystaniem dorobku innych nauk społecznych.

Takie ujęcie, w swej istocie interdyscyplinarne, wymagało nie tylko szerokiej, wszechstronnej wiedzy z pogranicza różnych dziedzin i dyscyplin nauki, ale także głębokiej penetracji poznawczej, wynikającej z dobrze zaplanowanych badań, szczególnie badań jakościowych. Tak dobrany obszar tematyczny wskazuje, iż Doktorant stanął przed niezwykle trudnym zadaniem w sensie metodologicznym i epistemologicznym. Pierwsze wymagało nie tylko znajomości procedur i metod poznania określonej rzeczywistości społecznej (nauk społecznych), ale także ich twórczego zastosowania. Drugie zaś wskazywało na konieczność właściwej interpretacji określonych koncepcji teoretycznych.

Rozpatrywanie kwestii udziału Policji w zabezpieczeniu zgromadzeń publicznych we współczesnej rzeczywistości, w dotychczasowych rozważaniach było pomijane lub podejmowane jedynie częściowo.

Rozprawa doktorska opracowana przez mgr Roberta OSTASZEWSKIEGO, pod kierownictwem naukowym prof. dr hab. inż. Ryszarda JAKUBCZAKA jest zadaniem zarówno

ambitnym, jak i bardzo trudnym. Podjęcie tej tematyki przez jedną osobę niewątpliwie zasługuje na słowa uznania. Determinacja Doktoranta, pod kierunkiem naukowym Pana Profesora JAKUBCZAKA, doprowadziła do powstania dysertacji, której temat w chwili obecnej jest bardzo istotny i zapewne z upływem lat potrzeba analizy wybranego zagadnienia będzie niezmien- nie aktualna, gdyż wpływa na poprawność i sprawność bezpieczeństwa ludzi podczas zgroma- dzeń publicznych a w niektórych sytuacjach również bezpieczeństwa międzynarodowego (np. mecz piłki nożnej pomiędzy różnymi klubami z Europy).

Wyrażam przekonanie, że lektura tej dysertacji nie tylko uświadomi złożoność zjawisk, ale również stanie się asumptem do realizacji zadań ukierunkowanych na rozwiązania syste- mowe. Te uwarunkowania dostrzega Doktorant i znalazły się one w Jego orbicie naukowego zainteresowania. Podjęcie tego typu problematyki ma zatem pełne uzasadnienie poznawcze, metodologiczne, metodyczne oraz w znacznej mierze utylitarne.

W kontekście powyższego podjęcie badań nad kwestiami udziału Policji w zabez- pieczeniu zgromadzeń publicznych należy uznać za przedsięwzięcie przekonujące oraz niezwykle interesujące poznawczo.

Jak zauważa Autor dysertacji (s. 8) „...*Zabezpieczenie zgromadzenia publicznego sta- nowi duże wyzwanie organizacyjne. Składa się na to szereg skoordynowanych działań mają- cych na celu zapewnienie bezpieczeństwa jego uczestnikom. Zgromadzenia publiczne zazwyczaj poruszają istotne kwestie natury społecznej, światopoglądowej, etycznej, czy religijnej. Niejed- nokrotnie cieszą się bardzo dużym zainteresowaniem i potrafią zgromadzić w jednym miejscu i czasie znaczną liczbę osób. Zapewnienie wówczas bezpieczeństwa wszystkim zgromadzonym, jak i osobom postronnym, w tym również turystom spoza regionu czy kraju, staje się jednym z największych wyzwań głównie dla organizatora ale też i funkcjonariuszy Policji, ponieważ są to podmioty bezpośrednio odpowiedzialne za bezpieczeństwo uczestników zgromadzenia w miejscu i czasie jego trwania...*”. Realizowana przez **Autora rozprawa doktorska z tego ob- szaru badawczego ma za zadanie uzupełnić braki występujące w opracowaniach nauko- wych.**

Wyrażam przekonanie, że lektura tej dysertacji nie tylko uświadomi złożoność zjawisk, ale również stanie się asumptem do realizacji zadań ukierunkowanych na rozwiązania syste- mowe. Te uwarunkowania dostrzega Doktorant i znalazły się one w Jego orbicie naukowego zainteresowania.

Generalizując, stwierdzam, że Doktorant podjął się rozwiązania niezwykle skompliko- wanego, interdyscyplinarnego w swej naturze problemu badawczego. Problemu o najwyższym, przynajmniej w moim przekonaniu, stopniu trudności. Wymagało to dużej odwagi

intelektualnej oraz dobrego przygotowania metodologicznego, doświadczenia a przede wszystkim dobrej znajomości literatury przedmiotu a także innych dyscyplin naukowych, do których Autor musiał się odwoływać, jeżeli chciał poszczególne problemy rozpatrzyć dogłębnie. Wstępny ogłód całości dysertacji pozwala już w tym miejscu na uznanie, iż z wszystkimi problemami Doktorant poradził sobie znakomicie.

2. Ocena układu rozprawy doktorskiej

Przedstawiona do recenzji rozprawa doktorska stanowi zwarte opracowanie naukowe liczące 204 strony. Składa się z wstępu (4 strony), czterech rozdziałów merytorycznych (166 stron), rozdziału metodologicznego (11 stron), zakończenia (4 strony), streszczenia rozprawy doktorskiej w języku polskim i angielskim - 5 stron, bibliografii (6 stron – publikacje zwarte, artykuły - 56; źródła prawa – 23; oraz inne - 14), spisu tabel (1 strona – 6 tabel), oraz kwestionariusza wywiadu eksperckiego (3 stron). Układ zawartych w niej treści jest logiczny i spójny merytorycznie. Rozprawa jako monografia naukowa, została wydana 2024 roku przez Akademię Policji w Szczycie.

Za właściwy uważam układ recenzowanej dysertacji. Jej struktura jest przejrzysta, a przeprowadzone wywody stanowią logicznie powiązaną całość. Ponadto pracę cechuje pragmatyzm naukowy, bowiem treści poszczególnych fragmentów są wzajemnie powiązane – następne wynikają z poprzednich jako wynik nakreślonego sposobu przedstawiania poszczególnych kwestii i prezentacji uzyskanych wyników badań. Dysertacja rozpoczyna się *Wstępem* (s. 3-6), a następnie rozwinięta w pięciu rozdziałach (rozdział metodologiczny (s.7-17) i czterech rozdziałach (s.18-183) poświęconych opisaniu wyników badań) i podsumowaniu w *Zakończeniu* (s. 184-187), jak wspominałem wcześniej stanowi logiczną i tematyczną spójną całość.

Rozdział pierwszy (s. 7-17), opisuje założenia metodologiczne rozprawy doktorskiej. Doktorant przedstawia przedmiot i cele badań, problemy i hipotezy badawcze, zmienne i wskaźniki, opisał użyte w badaniach metody, techniki i narzędzia badawcze. W rozdziale tym przedstawiono również ograniczenia badań oraz opis organizacji badań.

W rozdziale drugim „*Specyfika zgromadzeń publicznych*” (s. 18-43) – diagnostycznym (teoretycznym), Autor przedstawia uwarunkowania zgromadzeń publicznych oraz rodzaje i ograniczenia organizowania i uczestnictwa w zgromadzeniach. Rozdział zakończony wnioskami.

Rozdział trzeci „*Zagrożenia związane z bezpieczeństwem publicznym wynikające ze zgromadzeń publicznych*” (s. 44-116) – to retrospektywne spojrzenie na problem zagrożeń

bezpieczeństwa publicznego jak i również zagrożeń oddziałujących na bezpieczeństwo zgromadzeń publicznych. Autor skoncentrował uwagę również na procesie szkolenia Policji w zabezpieczeniu imprez masowych i zgromadzeń oraz zasad współdziałania różnych podmiotów zabezpieczeniowych zgromadzenia publiczne z Policją. Rozdział kończą wnioski.

Rozdział czwarty „*Odpowiedzialność podmiotów za bezpieczeństwo zgromadzeń publicznych*” (s. 117-139). Doktorant opisał prawa organizatora i przewodniczącego zgromadzeń publicznych. Następnie przedstawił uczestników zgromadzeń publicznych tj. charakterystykę grup, osób biorących udział w zgromadzeniu publicznym, warunków jakie muszą być spełnione, aby uznać zgromadzenie za zgromadzenie publiczne. W kolejnym podrozdziale Doktorant przedstawił wnioski z badań dotyczące roli i miejsca administracji publicznej we współdziałaniu z Policją podczas zabezpieczenia zgromadzeń publicznych. Rozdział zakończony wnioskami.

Rozdział piąty „*Kierunki zmian na rzecz poprawy zabezpieczenia zgrupowań publicznych realizowanych przez Policję*” (s. 140-183). W rozdziale prognostycznym Doktorant wskazał obszary wymagające modyfikacji i zmian w obszarze formalno-prawnym, szkoleniowym i organizacyjnym

W zakończeniu (s.184-187) Doktorant dokonał podsumowania prowadzonych rozważań zwracając uwagę na wyniki prowadzonych badań i wypracowane propozycje.

3. Ocena piśmiennictwa wykorzystanego w trakcie przygotowania rozprawy doktorskiej

Doktorant powołuje się na 93 źródła bibliograficzne, jakie wykorzystał w trakcie opracowania rozprawy doktorskiej. Wykaz źródeł został sporządzony w kolejności alfabetycznej z podziałem na publikacje zwarte, artykuły, źródła prawa oraz inne. Przedstawione źródła bibliograficzne w zdecydowanej większości zostały opublikowane w ostatnich 15 latach.

Wykaz bibliografii jest reprezentatywny dla przedmiotu rozprawy. Przywoływane są również inne pozycje o charakterze formalnym lub instrukcyjnym/praktycznym. W pracy zawarte są także przypisy (161), do których Autor odwołuje się dość przejrzyście w toku prowadzonych rozważań. *Jednakże podczas publicznej obrony proszę wskazać czym różni się Bibliografia od Literatury?*

4. Ocena części metodologicznej rozprawy doktorskiej

Przedstawiona w rozprawie problematyka badawcza posiada charakter teoretyczno-praktyczny, umiejscowiona jest w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki o bezpieczeństwie oraz pokrewnych dyscyplinach.

Na wartość dysertacji doktorskiej w znaczącym zakresie wpływają badania naukowe, stanowiące warstwę metodologiczną rozprawy. Przygotowanie, przeprowadzenie i interpretacja badań stanowią bowiem podstawową umiejętność pracownika nauki. Z uznaniem odnotowuję, mgr Robert OSTASZEWSKI wykazał w tym obszarze wysoki poziom wiedzy i umiejętności. Wszelkie problemy związane z procedurą badań własnych dobrze wyeksponował w rozdziale pierwszym. Oprócz tego w każdym z rozdziałów dokonał szczegółowych prezentacji wyników badań oraz ich interpretacji. To, niestereotypowe podejście, znacząco wpłynęło na percepcję wywodów autorskich świadcząc jednocześnie o wysokiej swobodzie metodologicznej i poszukiwaniu nowych podejść. Uważam, iż jest to przekonujące i wielce udane podejście.

Doktorant, choć tego nie napisał, to ma świadomość, że złożone kwestie udziału Policji w zabezpieczaniu zgromadzeń publicznych wymaga podejmowania badań interdyscyplinarnych. Poznanie poszczególnych zjawisk i zdarzeń, pełna weryfikacja hipotez, a także dobór niezawodnych metod to problemy dużej wagi, często niemożliwe do rozstrzygnięcia bez badania rzeczywistego, realnego środowiska. Podejmowanie badań w takim obszarze już samo w sobie stanowi trudność najwyższej rangi. Wymaga bowiem nie tylko ogromnej wiedzy wszechstronnej, ale także nietypowych podejść metodologicznych. Wieloaspektowość zaś badanych problemów zmusza do stosowania szczególnych metod i technik badawczych. Oceniając recenzowaną pracę w tym kontekście należy uznać, że Doktorant wywiązał się z przyjętego zadania, zarówno w aspekcie metodologicznym, jak i merytorycznym.

W fazie przygotowawczej badań Doktorant jednoznacznie i precyzyjnie określił przedmiot badań (s.8), którym był „... udział Policji w zabezpieczaniu zgromadzeń publicznych...”.

Tak określony przedmiot łączy się jakby z celem badań choć go nie determinuje. Przyjęty cel badań (s.10) – „...Wskazaniu zakresu i treści zmian obowiązujących regulacji prawnych oraz programów szkolenia jednostek Policji usprawniających jej udział w zabezpieczaniu zgromadzeń publicznych...”.

Już w tym momencie staje się rzeczą oczywistą, że tak ambitny cel rozprawy Autor będzie poddawał licznym ograniczeniom, co nie zmieniło faktu, iż przedstawił do recenzji dysertację liczącą 205 stron.

Poprawnie został sformułowany główny problem badawczy (s.9) (...) *Jakie zmiany usprawnią zabezpieczenia zgromadzeń publicznych przez Policję?* (...)

Dekompozycja problemu głównego na problemy szczegółowe (s.10) nie budzi jednak większych zastrzeżeń. Z uznaniem należy się odnieść do ich konstrukcji. Biorąc pod uwagę kryterium merytoryczne część (1-3) problemów można zaliczyć do problemów twórczych, natomiast czwarty do problemów optymalizacyjnych. Ze względu na charakter i zakres mają

charakter diagnostyczno-wyjaśniający, wskazujący na konieczność wyjaśnienia związków między różnymi zmiennymi, a ostatni (4) jest problemem praktycznym. Biorąc pod uwagę strukturę wszystkie problemy mają charakter dopełniający, czyli złożony.

Odpowiedzi na postawione pytania miały wskazać główne elementy oraz obszary, które pozwoliłyby zaproponować wybrane rozwiązania w obszarze zmian usprawniających zabezpieczenia zgromadzeń publicznych przez Policję.

Ciekawie choć kontrowersyjnie skonstruowane są również hipotezy (zarówno główna jak i szczegółowe), które są, co prawda, ściśle przywiązane do problemów jednak są z nimi powiązane pośrednio. Dlatego też, podobnie jak problemy, hipotezy mają charakter diagnostyczny i wyjaśniający. Wszystkie należy zaliczyć do kategorii hipotez średnich, przy zastosowaniu podziału ze względu na moc hipotez. Zawierają one niezbędne zmienne (s.10-14), którymi Autor dobrze operuje podczas prezentacji i analizy wyników badań.

Proszę podczas publicznej obrony omówić jaką rolę w badaniach pełni hipoteza i jaka jest korelacja pomiędzy: problemem, hipotezą a metodami badawczymi?

Część metodologiczna zazwyczaj jest najbardziej dyskusyjną, a nierzadko kontrowersyjną częścią pracy. Zwykle polegam na opinii i akceptacji promotora, który reprezentuje określoną szkołę metodologiczną.

Osiągnięcia powyższe są, w moim przekonaniu, wystarczającym argumentem do pozytywnej oceny wartości metodologicznej rozprawy.

5. Ocena zastosowanych metod badawczych

Starannie zostały przygotowane i zastosowane badania ilościowe oparte na metodzie sondażu diagnostycznego, w którym zastosowano technikę wywiadu oraz narzędzia badawczego jakim był kwestionariusz wywiadu eksperckiego (s. 202-204). Dobór próby badawczej, przy dość specyficznym podejściu autorskim, w aspekcie jakościowym należy uznać za właściwy (10 ekspertów). Kwestionariusz wywiadu został opracowany na dobrym poziomie.

W kwestionariuszu wywiadu Doktorant zastosował metryczkę badań, proszę wskazać podczas publicznej obrony do czego Panu służył podział ekspertów w przyjętej metryczce?

Proszę również wskazać jaka istnieje korelacja między pytaniami w kwestionariuszu wywiadu a hipotezami?

O ile nie można mieć żadnych uwag do metod empirycznych, to w kwestii tzw. metod teoretycznych występują pewne kontrowersje. Doktorant w celu weryfikacji hipotez zastosował metodę analizy i krytyki piśmiennictwa (s.14) oraz metodę analizy (s. 15), ***proszę podczas publicznej obrony wykazać różnice pomiędzy tymi zastosowanymi metodami?***

Doktorant w trakcie badań teoretycznych wykorzystywał również metodę heurystyczną, *proszę wskazać podczas publicznej obrony, którą z metod heurystycznych zastosował Pan w procesie weryfikacji hipotez oraz wskazać miejsce w rozprawie doktorskiej na wniosek/tezę zastosowanej metody?*

Niezwyczajnie wartościowe poznawczo są wyniki uzyskane przez Autora badań oraz ich analiza i synteza. Jednoznaczność predykatów pozwoliła na pełną ekspozycję zarówno określoności ilościowej, jak również jakościowej określoności przedmiotów badań.

Uważa się ponadto, iż użyte w procesie badawczym metody (teoretyczne i empiryczne), narzędzia i techniki, pomimo wielowarstwowości i interdyscyplinarności, co ściśle wiąże się z materią przedmiotu prowadzonych badań, są dobrane poprawnie oraz wynikają z przyjętych schematów postępowania badawczego, chociaż, według mojej oceny, Doktorant zastosował również inne metody teoretyczne których nie wykazał np. porównanie, uogólnienie czy wnioskowanie.

O wiele wartościowsze wydają się natomiast zapisy wskazujące na umiejętności korzystania z nich przez Doktoranta, czego dowodem są np. treści dotyczące wykorzystania poszczególnych metod do interpretowania osiągniętych wyników badań, formułowanie kwestionariusza czy także doboru ekspertów w procesie badań empirycznych, ale głównie omówienie treści tych badań. Jest to o tyle ważne, jak się ocenia, iż Autor w całym procesie badań dostrzegł problemy dotyczące kwestii zasadności ich prowadzenia, a w konsekwencji osiągania zakładanych celów i rozwiązywanego głównego problemu badawczego. Tak samo należałoby ocenić opis procesu badań, który, jak się uważa, został opisany poprawnie co w konsekwencji pozwala stwierdzić, że Doktorant opanował w należyтым stopniu niezbędną wiedzę dotyczącą umiejętności prowadzenia badań naukowych (temu m.in., jak się ocenia, ma służyć rozprawa doktorska).

6. Ocena merytorycznej części rozprawy doktorskiej

Część merytoryczną rozprawy doktorskiej została umownie podzielona na część teoretyczną i praktyczną, a wiedzę teoretyczną wykorzystano w trakcie analizy opinii ekspertów i propozycji zmian usprawnień udziału Policji w zabezpieczaniu zgromadzeń publicznych.

Układ rozprawy doktorskiej oceniam jako trafny i przekonujący poznawczo. W tak interdyscyplinarnym podejściu należało skupić wysiłek na zasadniczych kwestiach dotyczących problematyki udziału Policji w zabezpieczaniu zgromadzeń publicznych, tak też Doktorant uczynił, dowodząc znacznych zdolności analitycznych i syntetycznych. Przy takim podejściu

podstawową miarą Jego dokonań są przeprowadzone badania i ich analiza oraz wynikające stąd wnioski.

Za poprawne uznaję kończenie rozdziałów wnioskami. Zapewne w zamiarze Autora miało to być zwięźcenie prezentacji i opisu wyników badań w danym rozdziale pracy doktorskiej. Jednakże z reguły owe wnioskowanie jest w dalszym ciągu opisem, co najwyraźniej widać oceniając zakończenie dysertacji. Dlatego też układ pracy oceniam jako trafny i przekonujący poznawczo.

Rozdziały merytoryczne zostały przygotowane rzetelnie, bez rażących błędów rzeczowych i językowych. Treści merytoryczne świadczą o dobrym teoretycznie przygotowaniu Doktoranta w zakresie dyscypliny nauk o bezpieczeństwie. Doktorant poprawnie stosował pojęcia i definicje używane w tym obszarze, a ponadto wykazał się dobrą znajomością tematu w zakresie praktycznego prowadzenia działań.

Reasumując stwierdzam, iż tę część rozprawy należy ocenić jako wielce interesującą i konstruktywną w swej generalnej wymowie. Na podkreślenie zasługuje fakt, że wszystkie wyodrębnione w rozdziałach problemy kończą się konstruktywnymi wnioskami, które w zdecydowanej większości są poprawnie wywiedzione z badań i ciekawie konstruowane. Prowadzone analizy są przekonujące i poprawne logicznie. Pozytywnie oceniając część merytoryczną rozprawy warto podkreślić, że jest ona dobrze ułożona treściowo i napisana poprawnie, a poszczególne tezy są przekonująco uzasadnione.

7. Ocena części rozprawy doktorskiej dotyczącej omówienia wyników badań

Jak już sygnalizowałem poprawnie określony i wytyczony kierunek badań sprzyjał rozwiązywaniu poszczególnych problemów. Korzystnie wpłynął też na pisarskie opracowanie i udokumentowanie wyników badań, które zaświadcza o dużym wysiłku Autora i chęci poprawnego rozwiązania zdefiniowanych problemów badawczych. Za właściwy uważam układ recenzowanej dysertacji. Jej struktura jest przejrzysta, a przeprowadzone wywody stanowią logicznie powiązaną całość. Ponadto pracę cechuje pragmatyzm naukowy, bowiem treści poszczególnych fragmentów są wzajemnie powiązane – następne wynikają z poprzednich jako wynik nakreślonego sposobu przedstawiania poszczególnych kwestii i prezentacji uzyskanych wyników badań.

Doktorant w opisie wyników badań preferuje niestandardowy styl narracji, w którym kwestie teoretyczne są jedynie sygnalizowane w poszczególnych podrozdziałach, przy czym

analizy, precyzyjne w swej istocie, koncentrują się raczej na materiałach źródłowych, głównie o charakterze doktrynalnym. W niektórych momentach tej narracji daje się jednak zauważyć brak odwołań do kwestii czysto teoretycznych. Myślę, że Autor prawdopodobnie sądził, iż dla naukowców będą to zagadnienia oczywiste. Rozumiem Autora. Mógł jednak uwzględnić fakt, że praca może być studiowana przez osoby, które powinny mieć jasny obraz także w kwestiach czysto teoretycznych z punktu widzenia nauk o bezpieczeństwie. Powyższa uwaga ma jedynie charakter porządkujący i nie wpływa na ocenę dysertacji. Muszę jednak stwierdzić, że głębszy namysł nad kwestią istoty i zakresu bezpieczeństwa jako takiego mógłby znacząco poszerzyć refleksję epistemologiczną nad istotą podjętych badań.

Generalnie rzecz ujmując, przyjęte przez Doktoranta założenia metodologiczne są racjonalne, zarówno w formie, jak i w treści. Struktura rozdziału metodologicznego wskazuje, że Doktorant przyjął w badaniach układ *cel - problem – hipoteza*, co nie budzi zasadniczych uwag i refleksji.

Struktura dysertacji jest dość przejrzysta, a przeprowadzone wywody stanowią w większości logicznie powiązaną całość. Ponadto daje się zauważyć słabe uporządkowanie i wyeksponowanie wniosków końcowych w zakończeniu całej dysertacji. Dysertację cechuje przede wszystkim pragmatyzm naukowy, a treści poszczególnych fragmentów mogą być uznane jako wzajemnie powiązane w klasycznym łańcuchu przyczynowo-skutkowym. Z powyższego wynika, że Doktorant rzetelnie przestudiował literaturę przedmiotu.

8. Pozostałe uwagi dotyczące rozprawy doktorskiej

Praca stanowi oryginalne rozwiązanie rozpatrywanego problemu naukowego. Zagadnienia, które w tej postaci stanowią obszar badań, nie były dotychczas przedmiotem szerszych rozważań w literaturze przedmiotu. Doktorant podjął próbę przeanalizowania różnych aspektów dotyczących udziału Policji w zabezpieczaniu zgromadzeń publicznych.

Doktorant wykazał się ugruntowaną wiedzą na temat omawiany w rozprawie doktorskiej zarówno w teorii, jak i w praktyce. Jednocześnie wykazał się umiejętnością samodzielnego prowadzenia badań naukowych, w tym posługiwania się metodami empirycznymi.

Pod względem poprawności językowej praca nie budzi zastrzeżeń. Oczywiście Autor nie ustrzegł się drobnych błędów gramatycznych i edycyjnych w pracy. Oczywiście błędy te nie wpływają na wartość pracy i jej jakość, a są raczej wynikiem przeoczenia Doktoranta w trakcie pisanja rozprawy doktorskiej. Uwagi te nie umniejszają dorobku Doktoranta związanego z

merytorycznym i metodologicznym przygotowaniem rozprawy doktorskiej, który jest niewątpliwy i może zostać wykorzystany w praktyce.

9. Wniosek końcowy

Reasumując prezentowane dotychczas konstatacje i oceny stwierdzam, że mgr Robert OSTASZEWSKI wykonał dysertację doktorską na dość dobrym poziomie. Praca została napisana poprawnym, komunikatywnym językiem. Prezentowane treści są wynikiem rzetelnych danych uzyskanych w toku precyzyjnie i dokładnie, z metodologiczną szczegółowością, przeprowadzonych jakościowych i ilościowych badań naukowych. Doktorant przedstawił do oceny rozprawę o poprawnych walorach metodologicznych i merytorycznych. Udowodnił, iż ma dobrze opanowany warsztat badawczy oraz rozległą i głęboką wiedzę. Wykazał dociekliwość i skrupulatność badawczą. Jest zdolny do wnikliwych i dogłębnych ocen. Z dużą umiejętnością potrafi wnioskować i formułować nowe tezy. **To wszystko świadczy o wysokich predyspozycjach oraz dojrzałości badawczej Doktoranta.**

Biorąc pod uwagę dotychczasowe refleksje i powyższe spostrzeżenia dysertację doktorską mgr Roberta OSTASZEWSKIEGO oceniam pozytywnie. Stwierdzam, że spełnia ona warunki ustawowe. W aspekcie powyższego wnioskuje o jej przyjęcie i dopuszczenie do publicznej obrony.

